

Regulatorna agencija za energetiku

**FINANSIJSKI PLAN
ZA 2014. GODINU**

PREDLOG

Podgorica, decembar 2013. godine

Na osnovu člana 45 stav 2 Zakona o energetici ("Službeni list CG", br. 28/10, 40/11 i 42/11), člana 23 stav 3 Zakona o budžetu ("Službeni list RCG", 40/01, 44/01, 71/05 i "Službeni list CG", br. 12/07 i 53/09) i člana 18 tačka 15 Statuta Regulatorne agencije za energetiku ("Službeni list CG", broj 7/2011), Odbor Agencije, na sjednici održanoj 17. decembra 2013. godine, utvrdio je

FINANSIJSKI PLAN REGULATORNE AGENCIJE ZA ENERGETIKU ZA 2014. GODINU

I UVOD

Zakonom o energetici ("Službeni list CG", br. 28/10, 40/11 i 42/11) (u daljem tekstu: Zakon) utvrđen je način finansiranja Agencije kao neprofitne organizacije da bi se omogućio rad Agencije i realizacija njenih planskih aktivnosti i obaveza koje proističu iz Zakona. Sredstva za finansiranje Agencije utvrđuju se finansijskim planom koji na osnovu plana rada utvrđuje Odbor Agencije, a usvaja Skupština Crne Gore. Sredstva se obezbjeđuju od naknada za izdavanje licenci i godišnjih naknada za korišćenje licenci za obavljanje energetske djelatnosti, što predstavlja jedini izvor za finansiranje rada Agencije. Naknade za licence određuju se u visini da u ukupnom iznosu pokriju planirane troškove poslovanja, u skladu sa Zakonom i opštim aktima Agencije.

Utvrđeni način finansiranja Agencije, od naknada za licence koje plaćaju energetski subjekti, po unaprijed utvrđenim pravilima, obezbjeđuje ostvarivanje Zakonom utvrđenih statusnih obilježja Agencije - samostalnost i funkcionalnu nezavisnost od državnih organa i energetskih subjekata.

Finansijski plan Regulatorne agencije za energetiku za 2014. godinu (u daljem tekstu: Finansijski plan) sadrži pregled planiranih prihoda i rashoda Agencije za 2014. godinu.

Prihodi Agencije su prihodi od naknada za izdavanje licenci i godišnje naknade za licence, a rashodi predstavljaju procijenjene troškove poslovanja Agencije, potrebne za ostvarivanje funkcije Agencije, obezbjeđenje uslova za normalan rad i realizaciju poslova i zadataka utvrđenih Planom rada za 2014. godinu.

Zakonom je kao izvor finansiranja Agencije predviđena i naknada za rješavanje sporova, ali ta vrsta naknade služi za pokrivanje stvarnih troškova za rješavanje sporova iz ugovornih odnosa koje energetski subjekti, ili energetski subjekti i korisnici njihovih usluga, povjere Agenciji, a ne i za finansiranje rada Agencije.

II PRAVNI STATUS I NADLEŽNOST AGENCIJE

Agencija je osnovana Zakonom o energetici ("Sl. list RCG", broj 39/03) kao samostalna, funkcionalno nezavisna i neprofitna organizacija, koja vrši javna ovlaštenja koja su joj povjerena. Nadležnost Agencije kao regulatora energetskog sektora, i njen pravni status, nije promijenjen ni Zakonom o energetici iz 2010. Godine. Ovim Zakonom je je ojačana funkcija Agencije, prošireni poslovi i obim ovlaštenja u regulisanju energetskog sektora.

U regulisanju energetskog sektora Agencija vrši normativnu djelatnost koja se odnosi na utvrđivanje pravila i metodologija za sprovođenje obaveza i ovlašćenja iz Zakona. Pored toga, Agencija odobrava pravila i metodologije koje u skladu sa Zakonom utvrđuju energetski subjekti, izdaje licence za obavljanje energetskih djelatnosti, izdaje garancije porijekla za energiju iz obnovljivih izvora, utvrđuje status povlašćenog proizvođača električne energije, utvrđuje regulatorni prihod i odobrava tarife i cijene za regulisane djelatnosti, utvrđuje tarife za snabdijevanje ugroženih kupaca električne energije, rješava po žalbama i prigovorima kupaca i energetskih subjekata, rješava sporove koji proizilaze iz ugovornih odnosa energetskih subjekata ili energetskih subjekata i korisnika njihovih usluga, ukoliko joj ugovorne strane povjere rješavanje spora, daje saglasnost na planove razvoja i investicione planove energetskih subjekata, prati i analizira rad subjekata koji se odnosi na regulisane djelatnosti, vrši neposredni nadzor nad radom subjekata, ostvaruje saradnju sa domaćim i međunarodnim institucijama i vrši druge poslove utvrđene Zakonom.

Organi Agencije su Odbor Agencije i direktor Agencije. Zakonom je utvrđena i funkcija zamjenika direktora Agencije. Odbor Agencije se sastoji od tri člana koji funkciju vrše profesionalno, odnosno u Agenciji su u radnom odnosu sa punim radnim vremenom.

Ukupan broj zaposlenih u Agenciji u 2013. godini je 27, i to: tri člana Odbora, direktor i zamjenik direktora, 20 zaposlenih na neodređeno vrijeme i dva zaposlena na određeno vrijeme. Agencija je u januaru 2013. godine, kao učesnik programa Vlade Crne Gore za stručno osposobljavanje lica sa visokom stručnom spremom, a u cilju stvaranja osnove za kadrovsko jačanje Agencije mladim, stručnim kadrovima, obezbijedila stručno osposobljavanje za dva lica sa završenim elektrotehničkim, odnosno ekonomskim fakultetom, po ugovoru o stručnom osposobljavanju, na period od devet mjeseci, od 15. 01. do 15. 10. 2013. godine.

Planom rada Agencije za 2014. godinu, u skladu sa stvarnim potrebama, radi izvršavanja obaveza utvrđenih Zakonom, predviđeno je povećanje broja zaposlenih. Pored dva radna mjesta za koja je predviđena visoka stručna sprema, a za koja su obučavani kadrovi u okviru programa stručnog osposobljavanja u Agenciji, potrebno je popuniti i radno mjesto za koje se zahtijeva srednja stručna sprema, koje je ostalo upražnjeno odlaskom zaposlene u penziju od 30. 06. 2013. godine, kao i radno mjesto za koje je predviđena visoka stručna sprema elektrotehničke struke koje do sada nije popunjavano, a za čijom potpunom postojbi potreba, tako da će ukupan broj zaposlenih u 2014. godini biti 31. U 2014. godini Agenciji predstoji značajan broj novih aktivnosti koje zahtijevaju kadrovsko jačanje Agencije i obuku zaposlenih za nove oblasti, a time neminovno i finansijska sredstva u budžetu Agencije. To se prije svega odnosi na usklađivanje podzakonskih akata iz nadležnosti Agencije sa Trećim paketom propisa EU iz oblasti energetike, stvaranje potrebnih uslova i pripremu tarifnih kupaca za prelazak na otvoreno tržište električne energije, ulazak Agencije u realizaciju ovlašćenja koja se tiču regulisanja sektora gasa, veće angažovanje Agencije u oblasti obnovljivih izvora energije u skladu sa njihovim jačim razvojem i korišćenjem koje se očekuje u narednoj godini, stvaranje osnove i pripremu projektne dokumentacije za angažovanje ino eksperata i konsultanata za određene oblasti u 2015. godini itd.

III FINANSIRANJE RADA AGENCIJE

Agencija se finansira od naknada za izdavanje licenci, godišnjih naknada za korišćenje licenci za obavljanje energetske djelatnosti i naknada za rješavanje sporova.

Zakonom je utvrđeno da se licence izdaju na zahtjev energetskog subjekta za svaku energetske djelatnost posebno, kao i da je energetski subjekat dužan da plati naknadu za izdavanje licence i godišnje naknade za period na koji je izdata licenca.

U 2014. godini, ukoliko bude zahtjeva od strane energetskih subjekata koji ispunjavaju uslove, Agencija će izdavati licence za sljedeće djelatnosti:

a) U elektroenergetskim djelatnostima:

- 1) Licenca za proizvodnju električne energije;
- 2) Licenca za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije;
- 3) Licenca za prenos električne energije;
- 4) Licenca za distribuciju električne energije;
- 5) Licenca za snabdijevanje električnom energijom, i
- 6) Licenca za organizovanje tržišta električne energije.

b) U djelatnostima u oblasti toplote:

- 1) Licenca za proizvodnju toplote za daljinsko grijanje i/ili hlađenje;
- 2) Licenca za distribuciju toplote za daljinsko grijanje i/ili hlađenje, i
- 3) Licenca za snabdijevanje toplotom za daljinsko grijanje i/ili hlađenje.

c) U djelatnostima u oblasti nafte i gasa:

- 1) Licenca za nabavku gasa;
- 2) Licenca za skladištenje gasa;
- 3) Licenca za prenos gasa;
- 4) Licenca za distribuciju gasa;
- 5) Licenca za snabdijevanje gasom;
- 6) Licenca za transport nafte naftovodima i drugim oblicima transporta nafte;
- 7) Licenca za transport naftnih derivata produktovodima i drugim oblicima transporta naftnih derivata;
- 8) Licenca za trgovinu na veliko naftnim derivatima;
- 9) Licenca za trgovinu na malo naftnim derivatima;
- 10) Licenca za skladištenje nafte i naftnih derivata;
- 11) Licenca za transport i skladištenje tečnog prirodnog gasa (u daljem tekstu:TPG);
- 12) Licenca za upravljanje postrojenjem za TPG;

- 13) Licenca za upravljanje postrojenjem za tečni nafni gas (u daljem tekstu: TNG);
- 14) Licenca za trgovinu na veliko i snabdijevanje krajnjih kupaca TNG; i
- 15) Licenca za trgovinu na veliko i snabdijevanje krajnjih kupaca TPG.

Iznosi naknada za izdavanje licence se utvrđuju u fiksnom iznosu za svaku vrstu licence pojedinačno.

Prilikom utvrđivanja godišnje naknade za korišćenje licence primjenjuju se sljedeći kriterijumi:

- nivo aktivnosti, odnosno neophodnog stručnog angažovanja i vremena koje Agencija treba da utroši na izradi i donošenju regulatornih akata i sprovođenju regulatornih postupaka;
- nivo angažovanja i vremena potrebnog za obradu zahtjeva, pregledanje i analizu dostavljene dokumentacije;
- nivo angažovanja i vremena potrebnog za nadzor nad radom energetskih subjekata, odnosno primjenu zakona, podzakonskih akata i uslova iz licence;
- ukupan godišnji obim djelatnosti licenciranih subjekata u elektroenergetskom sektoru, i
- skladišni kapacitet, ili prodajni prostor, broj transportnih sredstava kojim raspolažu licencirani subjekti i obim prometa u sektoru nafte i gasa.

U skladu sa navedenim kriterijumima, iz godišnjih naknada koje plaćaju subjekti koji obavljaju elektroenergetske djelatnosti pokrivaju se dvije trećine, a iz naknada koje plaćaju subjekti koji obavljaju djelatnosti u oblasti nafte i gasa pokriva se jedna trećina ukupnih godišnjih naknada za korišćenje licenci utvrđenih finansijskim planom Agencije.

Takođe, u skladu sa navedenim kriterijumima, prihod od godišnje naknade za korišćenje licence u elektroenergetskom sektoru, koji čini dvije trećine ukupne godišnje naknade za licence, ostvaruje se od:

- naknade koju plaćaju licencirani subjekti koji obavljaju regulisane djelatnosti, u iznosu od 75% ukupne naknade i
- naknade koju plaćaju licencirani subjekti koji obavljaju neregulisane djelatnosti, u iznosu od 25% ukupne naknade.

S druge strane, u prihodu od naknada za korišćenje licence za obavljanje djelatnosti u oblasti nafte i gasa, učešće pojedinih djelatnosti je:

- jedna petina od djelatnosti transporta nafte i naftnih derivata,
- jedna petina od djelatnosti skladištenja i distribucije nafte i naftnih derivata i
- tri petine od djelatnosti prodaje i snabdijevanja naftnim derivatima.

Agencija ostvaruje srazmjerno veće prihode po osnovu naknada od elektroenergetskih djelatnosti, što proizilazi i iz okolnosti da su obaveze i zadaci Agencije na poslovima regulacije elektroenergetskog sektora i obimnije i složenije. Ti poslovi, pored izdavanja licenci i kontrole rada njihovih imalaca, uključuju: izradu opštih akata, pravila i metodologija kojima se reguliše rad subjekata, odobravanje ili davanje saglasnosti na pravila i

metodologije energetskih subjekata, odobravanje planova i programa rada subjekata, odobravanje planova razvoja i investicionih planova, nadzor nad radom subjekata, ukupnu regulaciju mrežnih djelatnosti i djelatnosti javnog snabdjevača, zaštitu krajnjih kupaca itd.

Nasuprot tome, u oblasti nafte i gasa Agencija se uglavnom bavi nadzorom nad radom i poslovanjem imalaca licenci kroz kontrolu pridržavanja uslova iz licenci.

Nakon usvajanja Finansijskog plana za 2014. godinu od strane Skupštine Crne Gore, Agencija će posebnom odlukom utvrditi iznose naknada za licence koje plaćaju subjekti u energetskom sektoru Crne Gore u 2014. godini. Odluka o iznosima naknada za licence objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

IV POLAZNE OSNOVE ZA PLANIRANJE ZA 2014. GODINU

Kao polazna osnova za utvrđivanje nivoa rashoda Agencije datih u ovom planu, uzeta je realizacija finansijskog plana Agencije za 2012. godinu i rashoda Agencije ostvarenih u prvih osam mjeseci 2013. godine. Pri tome se posebno moralo uzeti u obzir da povećanje obima i vrste poslova, kao i planirano povećanje broja zaposlenih, uslovljava potrebu za obezbjeđivanjem nedostajućeg poslovnog prostora u cilju stvaranja uslova za normalan rad svih zaposlenih i kvalitetno obavljanje poslova i zadataka.

Polazna osnova za izradu plana prihoda su procijenjeni rashodi Agencije u 2014. godini, odnosno iznos sredstava potreban za njihovo pokriće.

V PLANIRANI PRIHODI

Ukupan prihod za 2014. godinu planiran je u iznosu od 1.296.155,68€, i čine ga: prihod od naknada za izdavanje licenci u visini od 3.000,00€, prihod od godišnjih naknada za izdate licence u iznosu od 1.287.155,68 € i ostali prihodi u visini od 6.000,00€, koji se odnose na: refundaciju troškova prisustvovanja konferencijama, forumima, radionicama Energetske zajednice, kao i refundacije troškova zarada zaposlenih zbog odsustvovanja sa rada u skladu sa zakonom.

Iznos naknada za licence je planiran tako da zajedno sa ostalim prihodima pokrije planirane rashode Agencije.

U skladu sa Zakonom, sredstva koja preostanu na računu Agencije nakon isteka poslovne godine u kojoj su obezbijeđena, prihod su budžeta Crne Gore, pa će ostvareni višak na kraju 2014. godine biti prenijet u Budžet.

VI PLANIRANI RASHODI

Planirani rashodi Agencije za 2014. godinu utvrđeni su u ukupnom iznosu od 1.216.087,49 €, i isti se sastoje od: rashoda poslovanja Agencije u iznosu od 1.052.907,91 €, rezerve u iznosu od 58.000,00€, sredstava za kupovinu, odnosno zakup poslovnog prostora u iznosu od 25.000,00€, rezervisanja sredstava za naknadu zarade, u skladu sa Zakonom o energetici, članu Odbora Agencije kojem u maju naredne godine ističe mandat, u iznosu od 25.179,58€, troškova Projekta (Informacioni sistem, III paket EU, Regulatorno računovodstvo, Kvalitet snabdijevanja) i njegove implementacije, u iznosu od 30.000,00€, troškova softvera za izdavanje garancije porijekla i licenciranje povlašćenih proizvođača, u

iznosu od 20.000,00€, kao i troškova softvera za registar žalbi i registar licenci, u iznosu od 5.000,00€.

Rashodi su planirani na osnovu detaljne procjene troškova koji su neophodni za rad Agencije, odnosno ostvarivanje zadataka utvrđenih u Planu rada Agencije za 2014.godinu.

Troškovi materijala, dati u tabelarnom prikazu pod stavkom RASHODI 1, obuhvataju nabavku potrošnog kancelarijskog materijala, goriva i električne energije, nabavku stručne literature i časopisa i štampanja i objavljivanja propisa, planirani su u ukupnom iznosu od 23.200,00€ i veći su za 8,92% u odnosu na plan za 2013 godinu. Povećanje ovih troškova uzrokovano je povećanim obimom poslova Agencije, pa shodno tome i planiranim povećanjem broja zaposlenih u 2014. godini, koje nameće povećanje i ostalih troškova u finansijskom planu.

Za pokriće troškova zarada, naknada zarada i drugih primanja zajedno sa doprinosima na teret poslodavca, stavka RASHODI 2, planirano je 845.719,15€. I pored planiranog povećanja broja zaposlenih, iznos sredstava za zarade, naknade zarada i druga primanja planiran je na nivou planiranih za 2013. godinu.

Plan zarada zaposlenih za 2014. godinu zasnovan je na objektivnoj pretpostavci da će broj zaposlenih biti povećan na 31, u cilju popunjavanja sistematizovanih radnih mjesta, što je za 10,7% veće u odnosu na plan za 2013. godinu. Povećanje broja zaposlenih neophodno je iz razloga što se aktivnosti Agencije, tj. obim i vrsta poslova kontinuirano povećavaju i u 2014. godini slijedi niz novih aktivnosti uz mnogo veće angažovanje na već započetim poslovima, o čemu je u ovom planu naprijed bilo riječi, što zahtjeva razdvajanje i specijalizaciju poslova, pa samim tim i povećanje broja zaposlenih. Ukupno planirana sredstva za bruto zarade zaposlenih iznose 720.069,10€.

Za navedeni broj zaposlenih planirana su i druga primanja koja im pripadaju u skladu sa Zakonom o radu, Opštem kolektivnom ugovoru i opštim aktima Agencije. Planirana su i sredstva za isplatu otpremnina, u skladu sa opštim aktima Agencije, za dva zaposlena koji u 2014. godini stiču uslove za odlazak u starosnu penziju.

Doprinosi na zarade i druga primanja, obračunati su i planirani na način propisan zakonom.

Sredstva za službena putovanja pod stavkom RASHODI 3, planirana su u iznosu od 45.000,00€, što je za 15% veće u odnosu na plan za 2013. godinu. Sredstva su namjenjena za pokriće troškova obaveznog učešće Agencije u pregovorima o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji, za implementaciju III paketa EU, kao i učestvovanja predstavnika Agencije na međunarodnim i domaćim stručnim skupovima i seminarima, učešća u radu institucija Energetske zajednice i organizacija čiji je Agencija član. Navedena sredstva su neophodna za obezbjeđenje edukacije, osposobljavanja zaposlenih i ostvarivanje aktivnog učešća predstavnika Agencije u radu radnih grupa Energetske zajednice.

Troškovi proizvodnih usluga, pod stavkom RASHODI 4, koji se odnose na usluge telefonskih i internet komunikacija, registracije i održavanje automobila, popravki i održavanja opreme, javnog oglašavanja u štampanim medijima, troškovi plaćanja poštarine i ostalih usluga planirani su u iznosu od 23.400,00€, što je za 6,36% veće u odnosu na plan za 2013. godinu i prvenstveno se odnosi na povećanje iznosa za održavanje osnovnih i ostalih sredstava Agencije.

Troškovi neproizvodnih usluga, pod stavkom RASHODI 5, koji se odnose na plaćanje bankarskih provizija, komunalija i obaveznih premija osiguranja, ostalih nematerijalnih troškova, članarina i organizovanje seminara u cilju edukacije zaposlenih u Agenciji, angažovanja domaćih i ino eksperata i konsultanata koji se bave pitanjima regulacije energetskeg sektora, kao i Zakonom obavezno angažovanje internog revizora, planirani su u iznosu od 60.100,00€, što je za 5,16% više u odnosu na iste stavke rashoda utvrđene planom za 2013. godinu. Navedeno povećanje prvenstveno se odnosi na planirane troškove obrazovanja, seminara i radionica, kojima će biti obuhvaćeni prije svega novi kadrovi. Edukacija će biti neophodna posebno za nova područja aktivnosti Agencije, kao što su stvaranje normativne infrastrukture za regulaciju sektora gasa, priprema potrošača i stvaranje svih neophodnih uslova za prelazak na potpuno otvoreno tržište električne energije čak i sadašnjih još uvijek tarifnih potrošača, tj. domaćinstava itd.

Osim sredstava namijenjenih za pokriće tekućih rashoda Agencije u toku 2013. godine, pod stavkom RASHODI 6, planirana su sredstva za nabavku i obnavljanje osnovnih sredstava, u iznosu od 15.000,00€, koja se odnose na nabavku kancelarijskog namještaja i kompjuterske opreme.

Sredstva namijenjena za rješavanje stambenih potreba zaposlenih, stavka RASHODI 7, planirana su u istom iznosu kao i planom za 2013. godinu, odnosno 40.488,76€.

Rezerva je planirana u iznosu od 58.000,00€, koji je neophodan da obezbijedi finansiranje jednomjesečnog rada Agencije u 2015. godini tj. do početka obezbijedivanja sredstava od naknada za licence za 2015. godinu i pokrivanja neplaniranih rashoda.

Pored već navedenih sredstava, Agencija u 2014. godini, planira i sredstva za sljedeće stavke:

Pod stavkom V, planirana su sredstva za zakup nedostajućeg kancelarijskog prostora i stvaranje potrebnih prostornih uslova za rad zaposlenih. I pored toga što je u narednoj godini planirano uvećanje broja zaposlenih, a takođe i angažovanje ino konsultanata kao pomoć u daljoj reformi energetskeg sektora, sredstva za ovu namjenu planirana su u istom iznosu kao i za 2013. godinu, odnosno 25.000,00€.

Stavkom VI, u skladu sa članom 35, stav 2 Zakona o energetici, planirana su sredstva za naknadu zarade članu Odbora Agencije po isteku mandata, za sedam mjeseci u narednoj godini, u visini zarade iz mjeseca koji prethodi mjesecu u kojem je došlo do prestanka funkcije (april 2014.), uz usklađivanje zarade za obavljanje iste funkcije u Agenciji. Ovo pravo se može ostvarivati godinu dana od dana prestanka funkcije člana Odbora Agencije.

Pod stavkom VII planirana su sredstva za implementaciju projekta koji je Delegacija Evropske Unije u Crnoj Gori, a preko konsultantske kuće Exergia, realizovala u Agenciji u toku 2013. godine pod nazivom: "Podrška RAE u ekonomskom regulisanju sektora energetike u Crnoj Gori". Kako je navedeno u Projektnom zadatku, širi opšti cilj zadatka je da se obezbijedi dalji napredak i unapređenje ekonomskih reformi u Crnoj Gori u prioritarnoj oblasti sa veoma zahtjevnom nadležnošću koja je Zakonom o energetici data nacionalnoj Regulatornoj agenciji za energetiku u cilju postizanja potpune implementacije Sporazuma o energetskeg zajednici, u skladu sa Trećim energetskeg paketom Evropske Unije najkasnije do 1. januara 2015. godine. Projekat je obuhvatio sljedeće oblasti : primjenu Trećeg paketa EU propisa, izradu regulatornog računovodstva, izrada standarda kvaliteta snabdijevanja električnom energijom, i pomoć u izradi projekta za nabavku informacionog sistema Agencije. U 2014 godini predstoji značajna aktivnost Agencije na

implementaciji rezultata projekta. Značaj realizovanog Projekta nameće obavezu punog angažovanja Agencije na njegovoj implementaciji i potrebu da svi zaposleni u stručnim službama na odgovarajući način budu uključeni u ovaj posao. To zahtijeva značajna finansijska sredstva koja Agencija mora obezbijediti kroz finansijski plan. Pri ovome se ima u vidu da su Trećim paketom značajno prošireni uloga i odgovornost Agencije. Kako je Agencija prema Zakonu glavni nosilac podzakonskog regulisanja energetskog sektora, nakon što Zakon bude usklađen sa Trećim paketom, Agenciji predstoji značajan rad na usklađivanju podzakonske regulative koju je donijela, a nakon implementacije i prilagođavanja, još obimniji posao na njenoj primjeni. Osim toga, kao što je naprijed rečeno, Agencija će u narednoj godini raditi na stvaranju polazne osnove i projektne dokumentacije za uvođenje u posao novih domaćih i ino konsultanata po odedenim pitanjima iz svoje nadležnosti.

Pod stavkom VIII planirana su sredstva za zakup softverske aplikacije za obnovljive izvore električne energije u kojoj oblasti Agenciji u narednoj godini predstoji mnogo veći stepen angažovanja, u skladu sa planiranim i najavljenim značajno širim korišćenjem ovih izvora u Crnoj Gori. Zakonska obaveza Agencije je da izdaje garancije porijekla proizvođačima električne ili toplotne energije za daljinsko grijanje i/ili hlađenje čiji je cilj potvrđivanje kupcima da je određena količina električne energije proizvedena iz obnovljivih izvora energije ili visokoefikasne kogeneracije. Zakon je, takođe, propisao da Agencija vodi registar izdatih garancija porijekla, koji sadrži sve podatke vezane za izdavanje, prenošenje i povlačenje garancija porijekla. Za izvršavanje ove zakonske obaveze, a zbog obimnosti podataka i složenosti procesa, neophodno je korištenje softverske aplikacije. Pored toga, potrebno je omogućiti i cirkulisanje garancija porijekla sa evropskim zemljama što se jedino može ostvariti povezivanjem naše aplikacije sa zajedničkom aplikacijom na nivou Evrope. Kako bi za nabavku softverske aplikacije za ovu namjenu bila neophodna značajnija sredstva, koja u sadašnjem trenutku, zbog brojnih potreba i finansijskih obaveza Agencije, nije moguće obezbijediti, opredijelilo se za zakup ove aplikacije. U komunikaciji ostvarenoj sa regulatorima i operatorima tržišta iz regiona i kompanijom koja se bavi izradom softvera, došlo se do saznanja da je za zakup softverske aplikacije neophodno obezbijediti sredstva u iznosu od 20.000,00 €.

Pod stavkom IX planirana su i sredstva za nabavku softverske aplikacije za registar žalbi i licenci, u iznosu od 5.000,00€. Agencija izdaje licence od 2004. godine elektroenergetskim i subjektima u oblasti nafte i gasa. Broj subjekata se stalno uvećavao, a takođe i licence su u postupku čestih izmjena pa je neophodno da se za registar licenci uradi softverska aplikacija. Kad su u pitanju žalbe kupaca električne energije, za koje Agencija vodi registar, princip transparentnosti i obaveza jednakog postupanja u sličnim situacijama zahtijeva da se registar žalbi vodi na savremeni način što će biti obezbijeđeno softverskim rješenjem.

Ukupno planirana sredstva za rad Agencije u 2014. godini su za 4,38% veća u odnosu na sredstva utvrđena Planom za 2013. godinu. Razlozi za ovo uvećanje su planirani rashodi za: rezervisanje za naknadu za člana Odbora Agencije, troškovi projekta i njegove implementacije, zakup softvera za izdavanje garancije porijekla i licenciranje povlašćenih proizvođača, softver za registar žalbi i licenci, uvećanje broja zaposlenih. Bez ovih novih stavki, koje su, međutim, kao što je naprijed rečeno, neophodne za rad Agencije u narednoj godini, ovaj Plan bi bio manji za 11.66%, u odnosu na Plan za 2013. godinu.

VII TABELARNI PRIKAZ PLANIRANIH PRIHODA I RASHODA AGENCIJE U 2014. GODINI

Planirani prihodi i rashodi Agencije za 2014. godinu utvrđuju se u sljedećim iznosima:

PRIHODI		PLAN 2014
		€
1	Prihodi od naknada za korišćenje licenci	1.287.155,68
2	Prihodi od naknada za izdavanje licenci	3.000,00
3	Ostali prihodi	6.000,00
I	UKUPNI PRIHODI	1.296.155,68
RASHODI		
1	Troškovi materijala	23.200,00
	troškovi kancelarijskog materijala	9.000,00
	troškovi stručne literature	2.500,00
	troškovi štampanja propisa	5.000,00
	troškovi goriva i energije	6.700,00
2	Bruto zarade, naknada zarada i dr. primanja zaposlenih	845.719,15
	troškovi bruto zarada	720.069,10
	troškovi bruto naknada i drugih primanja	34.530,66
	troškovi doprinosa na teret poslodavca	91.119,39
3	Troškovi službenih putovanja	45.000,00
4	Troškovi proizvodnih usluga	23.400,00
	troškovi komunikacija	10.400,00
	troškovi održavanja sredstava	10.500,00
	troškovi poštarine	1.500,00
	troškovi oglašavanja	1.000,00
5	Troškovi neproizvodnih usluga	60.100,00
	troškovi konsultantskih usluga	25.000,00
	troškovi komunalija	1.600,00
	troškovi provizija	3.000,00
	premije osiguranja	2.000,00
	troškovi članarina, obrazovanja, seminara i radionica	13.000,00
	ostali troškovi	15.500,00
6	Nabavka osnovnih sredstava	15.000,00
	Nabavka kancelarijske i kompjuterske opreme	15.000,00
7	Sredstva za rješavanje stambenih potreba	40.488,76
II	RASHODI POSLOVANJA AGENCIJE (1+2+3+4+5+6+7)	1.052.907,91
III	REZERVA	58.000,00
IV	RASHODI I REZERVA (II+III)	1.110.907,91
V	Zakup poslovnog prostora-kreditno zaduženje za kupovinu poslovnog prostora	25.000,00
VI	Rezervisanje za naknadu zarade člana Odbora Agencije	25.179,58
VII	Troškovi Projekta i njegove implementacije (Informacioni sistem, III paket EU, Regulatorno računovodstvo, Kvalitet snabdijevanja)	30.000,00
VIII	Zakup softvera za izdavanje garancije porijekla i licenciranje povlašćenih proizvođača	20.000,00
IX	Softver za registar žalbi i licenci	5.000,00
X	UKUPNO (IV+V+VI+VII+VIII+IX)	1.216.087,49
XI	Razlika (uštete)	80.068,19

U skladu sa Zakonom izmjeni i dopuni Zakona o energetici (Službeni list CG, br. 6/2013 od 31.01.2013. godine), sredstva koja preostanu na računu Agencije nakon isteka poslovne godine u kojoj su obezbjeđena, prihod su budžeta Crne Gore, pa će ostvareni višak sredstava na kraju 2014. godine biti prenijet u budžet.

VIII REALIZACIJA FINANSIJSKOG PLANA

O realizaciji ovog finansijskog plana staraće se direktor Agencije.

Raspored sredstava po ovom finansijskom planu vršiće se u skladu sa opštim aktima Agencije, donijetim odlukama, programima i planovima rada, utvrđenim kriterijumima i mjerilima Agencije, zaključenim ugovorima i drugim aktima koje donosi Agencija u skladu sa zakonom u cilju ostvarivanja nadležnosti i funkcije koja joj je povjerena.

Direktor Agencije će kvartalno podnositi Odboru Agencije izvještaj o realizaciji ovog plana.

IX ZAVRŠNA ODREDBA

Ovaj Predlog finansijskog plana dostavlja se Skupštini Crne Gore na razmatranje i usvajanje.

Broj: 13/2592-15

Podgorica, 17.decembar 2013.godine

Predsjedavajući Odbora Agencije

Branislav Prelević

OBRAZLOŽENJE FINANSIJSKOG PLANA REGULATORNE AGENCIJE ZA ENERGETIKU ZA 2014. GODINU

Pravni osnov za utvrđivanje Finansijskog plana Regulatorne agencije za energetiku za 2014. godinu sadržan je u članu 45 stav 2 Zakona o energetici ("Službeni list CG", br. 28/10, 40/11 i 42/11) kojim je propisano da se sredstva za rad Agencije utvrđuju finansijskim planom Agencije koji, na osnovu plana rada, utvrđuje Odbor Agencije, a usvaja Skupština Crne Gore.

Postupak usvajanja finansijskog plana utvrđen je u članu 23 stav 3 Zakona o budžetu ("Službeni list RCG", 40/01, 71/05 i "Službeni list CG", br. 12/07 i 53/09) kojim je propisano da nadležni organ nezavisnog regulatornog tijela utvrđuje predlog Finansijskog plana Agencije sa planom rada za narednu godinu i dostavlja ga Ministarstvu finansija Vlade Crne Gore do kraja septembra tekuće godine. Ministarstvo navedene akte dostavlja Skupštini Crne Gore na usvajanje.

Predlog Finansijskog plana sadrži poglavlja: Uvod, Pravni status i nadležnost Agencije, Finansiranje rada Agencije, Polazne osnove za planiranje za 2014. godinu, Planirani rashodi, Planirani prihodi, Tabelarni prikaz rashoda i prihoda u 2014. godini, Realizacija finansijskog plana i Završna odredba.

Odbor Agencije je usvojio Plan rada za 2014. godinu, kojim su utvrđeni poslovi Agencije u 2014. godini. Za funkcionisanje Agencije i izvršenje planiranih poslova neophodna su sredstva koja su procijenjena Finansijskim planom Agencije.

Agencija se finansira od naknada za licence. Zakon je utvrdio vrste naknada: naknadu za izdavanje licenci i godišnju naknadu za korišćenje licenci za obavljanje energetskih djelatnosti. Zakon je kao izvor finansiranja predvidio i naknade za rješavanje sporova, ali ta vrsta naknade se koristi samo za pokrivanje stvarnih troškova vođenja sporova iz ugovornih odnosa regulisanih Zakonom o energetici, ukoliko ih stranke povjere Agenciji, a ne i za finansiranje cjeline rada Agencije.

Propisani način finansiranja omogućava finansijsku samostalnost Agencije i njenu funkcionalnu nezavisnost. Sredstva za finansiranje Agencije se pribavljaju od subjekata čiju djelatnost reguliše, u nivou koji omogućava rad Agencije i ostvarivanje njene funkcije, a sve to uz kontrolu od strane Skupštine Crne Gore.

U planu je naznačen i pristup koji Agencija koristi prilikom određivanja iznosa naknada za licence po pojedinim djelatnostima. Nakon usvajanja predloženog finansijskog plana, od strane Skupštine Crne Gore Agencija će donijeti odluku o naknadama za licence za 2014. godinu, kojom će utvrditi visinu i način obračuna tih naknada za 2014. godinu, za svaku licenciranu djelatnost posebno.

Pri određivanju ukupnog nivoa prihoda od naknada od licenci vodilo se računa o tome da njihov nivo ne predstavlja opterećenje za rad energetskih subjekata i da one bitno ne utiču na uvećanje njihovih rashoda, koji bi se mogli reflektovati na cijene usluga ovih subjekata. Na osnovu podataka o prihodima energetskih subjekata dobijenim iz godišnjih izvještaja koje subjekti dostavljaju Agenciji, sagledavanjem prihoda Elektroprivrede Crne Gore AD Nikšić, kao većeg elektroenergetskog subjekta i Jugopetrola AD Kotor kao najvećeg subjekta u oblasti nafte i gasa, procijenjeno je da predviđene naknade Agenciji za 2013.

godinu iznose oko 0,26% zbira prihoda koje su ova dva subjekta ostvarila u 2011. godini za koju Agencija posjeduje izvještaje subjekata.

Zbog potrebe obezbjeđenja da se planirani poslovi realizuju, neophodno je broj zaposlenih povećati sa 27, (broj zaposlenih u 2013.) na 31, angažovanjem lica sa visokom stručnom spremom, kao i dalje institucionalno jačati postojeće kadrovske kapacitete kroz usavršavanje i obrazovanje kadrova. U istu svrhu ovim planom su predviđena sredstva potrebna za prisustvovanje seminarima, učešće u projektima, za službena putovanja, angažovanje eksperata van Agencije, prisustvo predstavnika Agencije međunarodnim skupovima i učešća u radu organizacija čiji je Agencija član. Nova područja nadležnosti Agencije čija realizacija počinje u narednoj godini, kao što je regulacija sektora gasa, potpuno otvaranje tržišta električne energije itd., ali i veće angažovanje u oblastima čija je regulacija već otpočela, kao što je usklađivanje podzakonske regulative iz nadležnosti agencije sa Trećim paketom propisa EU iz oblasti energetike, obnovljivi izvori električne energije itd., zahtijevaju prethodnu edukaciju i upoznavanje sa uporednim rešenjima i iskustvima po tim pitanjima, svih zaposlenih, a posebno novoprimitljenih kadrova. I pored planiranog povećanja broja zaposlenih, planirani iznos sredstava za zarade, naknade zarada i druga primanja zaposlenih je na nivou plana za 2013. godinu.

Agencija je za 2014. godinu planirala sredstva za kupovinu kancelarijskog prostora kako bi se trajno riješilo pitanje prostora za rad, omogućio prijem novih zaposlenih, kao i obezbijedio prostor za rad konsultanata, čije je angažovanje i dalje potrebno. Ukoliko Agencija ne bude u mogućnosti da kupi odgovarajući prostor u blizini svog sjedišta, nedostajući kancelarijski prostor se može riješiti zakupom.

Budući da jednom članu Odbora Agencije u maju naredne godine ističe mandat, ovim planom su predviđena sredstva za naknadu zarade, na koju ima pravo na osnovu Zakona o energetici, za vrijeme od sedam mjeseci u narednoj godini.

Planirana su i sredstva neophodna za primjenu rezultata i dalju implementaciju projekta koji je od strane Delegacije Evropske Unije u 2013. godini realizovan u Agenciji. Predviđena su i sredstva za nabavku softverske aplikacije za obnovljive izvore električne energije, kao i softverske aplikacije za registar licenci i registar žalbi.

Ostale stavke Finansijskog plana su utvrđene na nivou koji je potreban za obezbjeđivanje normalnog rada Agencije u 2014. godini.

Agencija će nakon usvajanja ovog plana utvrditi i objaviti odluku o naknadama za licence koje će plaćati subjekti u energetsom sektoru Crne Gore u 2014. godini.